

FINANSDEPARTEMENTET

Att:

Postboks 8008 Dep

0030 Oslo

Oslo, 31. oktober 2008-10-27

Vår ref: Sissel Monsvold / DOK-2008-02216

Deres ref: 07/2999 FM TMe/AG

HØRING - FORSLAG TIL TILTAK FOR Å BEDRE KONKURRANSEN I MARKEDET FOR FRIPOLISER OG PENSJONSKAPITALBEVIS

Livsforsikringsmarkedet i Norge er svært konsentrert, der tre aktører har - som departementet skriver - en samlet markedsandel på 96 prosent. Markedet for fripoliser og pensjonskapitalbevis er stort og det er grunn til å tro at det er økende siden mobiliteten i arbeidsmarkedet trolig blir større i årene framover og bl.a. som følge av at flere har fått OTP. Som departementet skriver var det til sammen omtrent 800 000 fripoliser og pensjonskapitalbevis i 2007. Knappe 2 prosent av kontraktene ble i følge FNH flyttet. Dette tyder på at det kan være lav bevissthet og kunnskap blant innehaverne om hva fripoliser og pensjonskapitalbevis er, at det er vanskelig å sammenlikne avkastning og forvaltningskostnader hos de ulike selskapene og at det er liten kjennskap til flytterettighetene og kostnaden ved å flytte. Det er som departementet skriver - rimelig å anta at innehavere av fripoliser og pensjonskapitalbevis som løper ut fra kollektive tjenestepensjonsforhold har mindre kunnskap om sine rettigheter enn hva som gjelder for individuelle kontrakter som er tegnet av forsikringstakeren selv. Alt dette innebærer en utfordring med henhold til å få til effektiv konkurranse i markedet for forvaltning av fripoliser og pensjonskapitalbevis. Vi mener derfor det er positivt at departementet foreslår noen tiltak som kan legge bedre til rette for flytting av fripoliser og pensjonskapitalbevis og således bidra til økt konkurranse i markedet for forvaltning av fripoliser og pensjonskapitalbevis.

Forslaget om økt informasjonsplikt

HSH er positiv til forslaget om pensjonsleverandøren får en plikt til å gi kunden klar og sammenliknbar informasjon om den andel av overskuddet selskapet har rett til, samt den andel av overskuddet selskapet faktisk har betinget seg. For å sikre best mulig sammenliknbarhet av informasjonen, synes vi det er svært viktig at forsikringsselskapene må fylle ut standard skjemaer.

Det er forbundet med høyere kostnader for selskapene å gi mange og detaljerte opplysninger. Informasjonsplikten må derfor omfatte opplysninger som man med stor grad av sikkerhet kan si er av vesentlig betydning for kundenes muligheter til å sammenlikne forvaltningskostnader, avkastning og flyttekostnader, og dermed gi kundene bedre forutsetninger til å benytte sin rett til å bytte leverandør.

Forslaget om løpende opplysningsplikt

Departementet foreslår at det i den årlige kontorutskriften for fripoliser og pensjonskapitalbevis med kontraktsfaste ytelser skal opplyses om kroneverdien av det overskudd som selskapet faktisk har mottatt i de tre foregående årene, inklusive den andel av overskuddet som eventuelt har gått til å dekke negativt risikoresultat. I tillegg mener departementet at pensjonsleverandører bør pålegges og opplyse om hva andelen av overskudd ville blitt ved et avkastningsresultat på hhv 3,5 og 5 prosent. Målet er at dette skal gjøre det lettere å sammenlikne avkastning på forvaltningen mellom selskaper. Vi støtter departementets forslag.

Vi går også inn for at det i kontoutskriften i tillegg bør angis administrasjonskostnader som er dekket av administrasjonsreserven. Vi er enig med departementet i at det vil gi kunden en oversikt over det samlede vederlag for forvaltning av fripolisen eller pensjonskapitalbeviset.

Oppsigelse av fripolise og pensjonskapitalbevis

Departementet foreslår at oppsigelsesfristen for fripoliser og pensjonskapitalbevis reduseres fra to til en måned.

Ved overføring av midler etter utløpet av oppsigelsesfristen skal det svares avkastning av midlene fra utløpet av oppsigelsesfristen og frem til den dag midlene blir overført. Avkastningen beregnes etter renten på folioinnskudd i Norges Bank tillagt to prosentenheter, med mindre en høyere rente avtales mellom pensjonsinnretningene. For å gi selskapene sterkere insentiv til å overholde disse fristene, foreslås det at avkastningen som skal beregnes ved oversitting av fristen for overføring bør beregnes etter lov av 17. desember 1976 om renter ved forsinket betaling m.m.

HSH støtter både forslaget om kortere oppsigelsesfrist og forslaget om morarente når fristen oversittes.

Flyttegebyr

Livsforsikringsselskapene kan i dag kreve 200 kroner når kunden velger å flytte sin individuelle pensjonsavtale. Dette gebyret kan utgjøre et hinder for flytting, og dermed begrense konkurransen. Livsforsikringsselskapene har noen kostnader knyttet til å avvikle en forsikringskontrakt, og flyttegebyret dekker p.t. i følge departementet deler av disse kostnadene. Spørsmålet er om det er kunden som flytter som skal dekke flyttekostnaden eller om det er livsforsikringsselskapet som skal betale. Departementet foreslår ikke å oppheve flyttegebyret, men velger å fortsette det på dagens nivå med begrunnelsen i at dette da gir en delvis dekning av livsforsikringsselskapenes kostnader.

HSH mener prinsipielt at flyttegebyrer demper mobilitet og konkurranse, men i dette tilfellet er gebyrstørrelsen bagatellmessig. Kostnadene ved at noen kunder velger å flytte må veltes over på selskapets øvrige kunder. Vi mener derfor det er ok med en begrenset egenandel ved flytting.

Konkurransesutsetting av retten til utstedelse av fripoliser

Departementet foreslår å konkurransesutsette retten til å utstede fripoliser og pensjonskapitalbevis.

Departementet skriver at en konkurranseutsetting av retten til å utstede fripoliser vil kunne føre til lavere kostnader for arbeidsgiverforetaket, men kan på den annen side muligens gjøre det vanskelig for en kunde å flytte fripolisen eller pensjonskapitalbevis med kontraktsfaste ytelser til en annen leverandør dersom administrasjonsreserven er for lav. Dersom det åpnes for å konkurranseutsette retten til å utstede fripoliser, bør det i følge departementet foreslås regler om at den institusjon som påtar seg å utstede fripoliser eller pensjonskapitalbevis også har plikt til å tilby hhv. fortsettelsesforsikring uten å kreve nye helseopplysninger. HSH støtter departementet i dette.

Vi er enige i at forsikringsselskapet som har tegnet forsikringen under enhver omstendighet bør ha en plikt til å utstede fripoliser og pensjonskapitalbevis. Pensjonskasser kan iht foretakspensjonsloven utkontraktere utstedelse av fripoliser til livsforsikringsselskaper, og vi mener at dette også bør gjelde mellom livsforsikringsselskaper. Det er derfor positivt at departementet nå foreslår at arbeidsgiverforetaket kan inngå avtale med et annet livsforsikringsselskap om å utstede fripolise til medlemmer som slutter i foretaket. Vi deler departementets syn på at dette vil være en forbedring for arbeidsgiverforetaket. Det gir bl.a. større valgmuligheter. Hvis pristariffene endres på den pensjonsavtalen som arbeidsgiverforetaket har inngått med pensjonsleverandøren, så kan arbeidsgiverforetaket ved arbeidstakernes fratredelse velge en annen utsteder av pensjonskapitalbevis eller fripolise uten å flytte hele pensjonsordningen dersom det ser seg tjent med det. Vi er derfor positive til departementets forslag, og tror at dette kan bidra til mer konkurranse i fripolisemarkedet.

Vennlig hilsen

HSH

Harald Jachwitz Andersen
Avdelingssjef
Samfunnspolitisk avdeling

Sissel Monsvold
Seksjonssjef

HSH
Henrik Ibsens gate 90
P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
Tel +47 22 54 17 00
Fax +47 22 56 17 00
e-post
info@hsh-org.no
Bankgiro
6030.05.18543
Org nr.
970 134 646 MVA

www.hsh-org.no